

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/25-03/32
URBROJ: 613-01-06-2-25-9
Zagreb, 12. studenoga 2025.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Most
za 2024.**

S A D R Ź A J

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	4
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Sustav unutarnjih kontrola	8
	Planiranje	9
	Financijski izvještaji	10
III.	REVIZIJA ZA 2024.	23
	Ciljevi i područja revizije	23
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	23
	Metode i postupci revizije	24
	Nalaz za 2024.	25
	Provedba naloga i preporuka	32

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Mosta (dalje u tekstu: Stranka) za 2024.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2024. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- U poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 31.222,43 eura. Na središnji račun Stranke tijekom 2024. uplaćeni su dobrovoljni prilozi (donacije) iz nedopuštenih izvora u ukupnom iznosu od 570,00 eura, koji su evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima Stranke.

Navedeni iznos vrijednosti tih dobrovoljnih priloga (donacija) Stranka je doznačila u korist državnog proračuna nakon sastavljanja financijskih izvještaja (11. ožujka i 15. srpnja 2025.). Zbog povrata tih dobrovoljnih priloga (donacija), u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) su više evidentirani i iskazani za 570,00 eura. Nadalje, pogrešno je u okviru rashoda vezanih uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija u poslovnim knjigama evidentiran i u financijskim izvještajima iskazan trošak oglašavanja na društvenoj mreži u iznosu od 6.048,58 eura, koji se odnosi na izbornu promidžbu za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske i koji je trebalo evidentirati i iskazati u okviru rashoda za usluge promidžbe i informiranja.

Dio materijalnih rashoda (između ostalog, reprezentacija, materijal i energija) u iznosu od 10.597,06 eura, koji se prema ispostavljenim računima odnose na 2023., nisu u poslovnim knjigama evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani prema računovodstvenom načelu nastanka događaja (umjesto u 2024. trebalo ih je evidentirati i iskazati u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke za 2023.).

Knjigovodstvene isprave (ulazni računi u ukupnom iznosu od 4.309,99 eura) na temelju kojih su evidentirani rashodi za redovno poslovanje za reprezentaciju ne sadrže svrhu ugošćivanja, kao ni podatke o korisnicima usluga reprezentacije. Također, na pojedinim knjigovodstvenim ispravama (ulazni računi u ukupnom iznosu od 2.960,56 eura) navedeno je da se odnose na izbore, ali ne sadrže podatke o korisnicima usluga reprezentacije.

Zakonski predstavnik je u prosincu 2024. donio Odluku o godišnjem popisu imovine i obveza i osnivanja popisnih povjerenstava. Nakon završetka popisa, sastavljeno je Izvješće o obavljenom popisu imovine i obveza, koje je zakonski predstavnik Stranke prihvatio. Popisom je obuhvaćena nefinancijska i financijska imovina u vrijednosti od 113.333,73 eura te obveze u iznosu od 202.874,92 eura. Popisne liste, koje su ujedno i sastavni dio Izvješća o obavljenom popisu, ne sadrže detaljnu razradu obveza prema dobavljačima u iznosu od 18.113,89 eura te materijalna prava u iznosu od 3.517,01 euro, dok su popisne liste dugotrajne imovine i sitnog inventara izražene pojedinačno u naturalnim, ali ne i novčanim izrazima.

Za 2024. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu). Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima nisu potpune jer ne sadrže razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u ostvarenju pojedinih prihoda i rashoda u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Utvrđeno je da su znatno više ostvareni ostali prihodi za 108.419,68 eura ili 1 798,9 %; naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično za 23.074,91 euro ili 39,1 %; naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa za 9.929,97 eura ili 262,9 %; usluge promidžbe i informiranja za 312.991,01 euro ili 989,3 %; intelektualne i osobne usluge za 195.198,96 eura ili 295,5 %; ostale usluge za 136.409,23 eura ili 349,7 %; materijal i sirovine za 3.013,90 eura ili 954,8 %; ostali rashodi za 44.839,05 eura ili 293,0 % te rashodi amortizacije za 13.153,38 eura ili 106,0 %, a manje su ostvareni rashodi za zaposlene za 186.384,33 eura ili 58,7 %; naknade troškova zaposlenima za 24.540,51 euro ili 62,5 % te rashodi za reprezentaciju za 4.312,12 eura ili 20,3 %. (točka 2. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2024. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Svojstvo pravne osobe Stranka je stekla u siječnju 2013. upisom u Registar političkih stranaka pod nazivom Most nezavisnih lista. U prosincu 2020. Stranka je promijenila naziv u Most. Na temelju zahtjeva Stranke (od 21. travnja 2025.) za promjenu adrese sjedišta te prijavu promjena Statuta, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije donijelo je Rješenje (9. srpnja 2025.) te su navedene promjene izvršene u Registru političkih stranaka. Po izvršenoj promjeni, od srpnja 2025. sjedište Stranke je Draškovićeve ulica 23, Zagreb (u 2024. te do srpnja 2025. sjedište Stranke bilo je Splitska 4, Metković).

Osnivački sabor donio je Program Stranke i Statut u studenome 2012. Programom Stranke utvrđeni su ciljevi Stranke, a Statutom ciljevi i način djelovanja Stranke, suradnja s drugim političkim strankama i građanskim političkim inicijativama, članstvo, središnja tijela Stranke, teritorijalni ustroj i financiranje. Političkom deklaracijom Stranke (iz lipnja 2022.) ističu se temeljne vrijednosti, definiraju politike od posebnog interesa i usmjerava buduće političko djelovanje Stranke, kao i zaokružuje cjelovit proces jačanja Stranke te građanima pruža jasnu sliku perspektive Stranke.

Statut te Statutarna odluka o izmjenama i dopunama Statuta Stranke (Narodne novine 131/20), koji su bili na snazi u 2024. i u nastavku se opisuju, doneseni su u siječnju 2017. te studenome 2020. Na Saboru Stranke održanom u travnju 2025. usvojen je novi Statut Stranke, koji je Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije ovjerilo 9. srpnja 2025. Navedeni Statut (Narodne novine 112/25) na snazi je od 21. kolovoza 2025. Između ostalog, njime su proširena prava, obveze i odgovornosti pojedinih tijela Stranke (odredba Statuta koja se odnosi na obnašanje dužnosti regionalnog koordinatora koji ne može biti kandidat na izbornim listama Stranke stupa na snagu 1. siječnja 2026.).

Stranka je politička organizacija koja okuplja pojedince koji prihvaćaju njezine političke ciljeve i način političkog djelovanja. Ciljevi Stranke, između ostalog, su: zalaganje za sudjelovanje svih građana u društvenim procesima na svim razinama te upućivanje građana na pravo neposrednog ili posrednog upravljanja vlastitom državom; promicanje građanske svijesti o pravu svakodnevnoga utjecanja na izabranu vlast; poštovanje višestranačja u kojem demokratska vlast treba odražavati slobodnu volju većine građana; zalaganje za izgradnju demokratskoga sustava; za primjenu načela neposredne demokracije na svim razinama ustrojstva vlasti, uz što slobodniji i jednostavniji oblik ostvarivanja toga načela; poštovanje podjele vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu; promicanje shvaćanja da institucije postoje zbog čovjeka, a ne čovjek zbog institucija; zalaganje za pravo na informaciju i dijalog; promicanje prihvaćanja općega dobra kao cilja i kriterija prema kojemu se uređuje politički život; zalaganje za hrvatsko društvo u kojem se poštuju sloboda i ravnopravnost građana te njeguju odgovornost i istinoljubivost; promicanje pogleda na obitelj kao temelj društveno osjetljivog i uspješnoga gospodarstva te zdravog i demografski naprednoga društva; promicanje nacionalne i vjerske multikulturalnosti u hrvatskom društvu uvažavanjem drugoga u različitosti i njegovu vlastitu identitetu; zalaganje za kvalitetu i očuvanje javnih medija i drugih oblika javnih službi od nacionalnog interesa; zalaganje za očuvanje prirodnoga okoliša i prirodnih dobara te promicanje održivog razvitka hrvatskoga društva na prirodnim dobrima Republike Hrvatske; promicanje nenasilne i miroljubive metode u politici i njima se služiti. Način djelovanja Stranke ogleda se kroz svakodnevno sustavno i dosljedno ostvarenje njezina Programa, javno djelovanje putem organiziranja tribina, skupova i okruglih stolova koji su dostupni javnosti, konferencija za tisak, posredstvom javnih priopćenja i na druge dopuštene načine.

Pravilnikom o teritorijalnom ustrojstvenom obliku Stranke (iz siječnja 2017.) te Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o teritorijalnom ustrojstvenom obliku Stranke (iz studenoga 2020.) uređen je teritorijalni ustroj Stranke koji je usklađen s političko-teritorijalnim ustrojem Republike Hrvatske. Teritorijalni ustroj Stranke čine općinske, gradske i županijske koordinacije te regionalna suradnja navedenih ustrojstvenih oblika. Prema podacima iz Registra političkih stranaka, na 4. lipnja 2025. Stranka ima devet županijskih koordinacija (u Sisačko-moslavačkoj županiji, Zagrebačkoj županiji, Primorsko-goranskoj županiji, Vukovarsko-srijemskoj županiji, Brodsko-posavskoj županiji, Požeško-slavonskoj županiji, Osječko-baranjskoj županiji, Virovitičko-podravskoj županiji i Istarskoj županiji), 19 gradskih koordinacija (Split, Vinkovci, Đakovo, Sisak, Petrinja, Kutina, Našice, Velika Gorica, Kaštela, Zaprešić, Čabar, Sveta Nedelja, Sveti Ivan Zelina, Rijeka, Osijek, Pula i Zagreb te dvije u Dubrovniku), dvije općinske koordinacije (Matulji i Podstrana) te dva ogranka u Metkoviću.

Središnja tijela Stranke su: Sabor, Glavni odbor, Predsjedništvo, Predsjednik, Potpredsjednici, Politički tajnik, Organizacijski tajnik, Nadzorni odbor i Klub mladih. Prema Statutu koji je na snazi od 21. kolovoza 2025., mandat svih tijela Stranke i njegovih članova traje četiri godine, a članovima koji su naknadno priključeni Predsjedništvu i Glavnom odboru do isteka mandata toga tijela.

Sabor je najviše programsko i političko tijelo Stranke. Čine ga svi članovi Stranke, ako je, u skladu s evidencijom članova, broj članova Stranke manji od 500, a ako je broj članova veći od 500, Sabor čine županijski izaslanici s cijelog područja njezina djelovanja i članovi svih središnjih tijela Stranke te izabrani županijski koordinatori, koordinator Stranke za Grad Zagreb, kao i izabrani općinski i gradski koordinatori Stranke. Sabor donosi Statut, Program Stranke i Poslovnik Sabora, utvrđuje temeljne smjernice politike Stranke, bira, potvrđuje i razrješuje sve potrebne službe Sabora Stranke tijekom zasjedanja, raspravlja o izvješćima Predsjedništva i drugih tijela Stranke te daje smjernice za daljnji rad i donosi odluku o prestanku rada Stranke.

Glavni odbor je najviše operativno tijelo Stranke u razdoblju između saziva Sabora Stranke, koje ima do 55 članova, a čine ga članovi Predsjedništva, zatim izravno na unutarstranačkim izborima izabranih 15 članova te 21 županijski koordinator (uključujući i koordinatora za Grad Zagreb). Na prijedlog člana Predsjedništva u Glavni odbor Stranke može se dvotrećinskom većinom glasova svih članova Predsjedništva kooptirati još šest članova Glavnog odbora s pravom glasa. Glavni odbor skrbi se o provedbi odluka Sabora Stranke, utvrđuje prijedlog Statuta i Programa Stranke, donosi poslovnike i druge akte za čije donošenje nije propisana nadležnost nekog drugog stranačkoga tijela, donosi odluke o oblicima suradnje s drugim političkim strankama, građanskim političkim inicijativama, nezavisnim listama, nestranačkim pojedincima, uglednicima i stručnjacima s područja Republike Hrvatske, predsjedničkom kandidatu Stranke za izbore za predsjednika Republike Hrvatske te o kandidacijskim listama za izbore zastupnika u Hrvatski sabor i za lokalne izbore, utvrđuje godišnji plan Stranke i odlučuje o drugim pitanjima koja su određena Statutom.

Predsjedništvo Stranke ima od jedanaest do 13 članova, a čine ga Predsjednik, dva potpredsjednika, Politički tajnik, Organizacijski tajnik, tajnik za mlade, četiri izabrana člana Stranke i Međunarodni tajnik. Na prijedlog člana Predsjedništva, u Predsjedništvo se mogu dvotrećinskom većinom glasova svih članova Predsjedništva kooptirati još dva člana Predsjedništva s pravom glasa.

Predsjedništvo saziva Sabor, odlučuje o primanju i isključenju iz članstva sukladno Statutu i Etičkom kodeksu Stranke, osniva radna tijela potrebna za djelovanje Stranke, raspravlja, predlaže i odlučuje o svim političkim pitanjima i aktivnostima, skrbi se o novčanim sredstvima potrebnim za djelovanje Stranke, odlučuje o promjeni sjedišta i adrese Stranke, o raspisivanju izbora, o provođenju žurnog stegovnog postupka i o drugim pitanjima važnim za ostvarivanje ciljeva Stranke. Predsjedništvo Stranke je u studenome 2024. donijelo Odluku o stavljanju izvan snage Odluke o smanjenju potrebnih izvršioca na određenim radnim mjestima iz studenoga 2023. Kako je u obrazloženju Odluke navedeno, Predsjedništvo Stranke je u provedbi Odluke o smanjenju broja potrebnih izvršioca na određenim radnim mjestima i nakon provedene analize utvrdilo da je Stranka zbog *outsourcinga* određenih usluga pretrpila znatnu reputacijsku štetu koju je teško ili nemoguće poništiti, a koja utječe na daljnje uspješno poslovanje Stranke koje ovisi o javnom dojmu. Također, smatra kako je unatoč većoj krutosti i puno manjoj fleksibilnosti poslovnih odnosa za Stranku najbolje da sve operativne i administrativne usluge koje su stalnog ili relativno stalnog karaktera obavljaju zaposlenici, a ne vanjski suradnici na temelju obveznopravnih ugovora o poslovnoj suradnji, izuzev računovodstveno-knjigovodstvenih usluga. Prema Statutu koji je na snazi od 21. kolovoza 2025., između ostalog, Predsjedništvo je kolektivno tijelo odgovorno za: strateško planiranje i političke odluke, operativno i financijsko upravljanje, upravljačku i organizacijsku odgovornost, nadležnost nad članstvom, odlučivanje o unutarnjim pravilima i protokolima, suradnju i komunikaciju te praćenje i izvješćavanje o radu Stranke. Također, utvrđeno je i postupanje u slučaju prestanka mandata Predsjedništva u slučaju ostavke Predsjednika.

Predsjednik predstavlja i zastupa Stranku te se, između ostalog, brine o poštovanju i provedbi odluka koje su donijela središnja tijela Stranke, imenuje Organizacijskog i Međunarodnog tajnika Stranke te usklađuje i potiče suradnju svih središnjih tijela. Odredbom članka 18., stavka 2. Statuta koji je bio na snazi u 2024., bilo je utvrđeno da nitko ne može biti biran više od tri puta za Predsjednika Stranke. Statutom koji je na snazi od 21. kolovoza 2025., između ostalog, proširena su prava, obveze i odgovornosti Predsjednika Stranke u vezi sa suradnjom s Organizacijskim tajnikom koji vodi redovno poslovanje Stranke (uključujući donošenje odluka vezanih za operativne, financijske i administrativne aspekte); obavezan je konzultirati se s Predsjedništvom prije donošenja bilo kakvih političkih odluka o smjeru Stranke, suradnjama, koalicijama i dugoročnim politikama; nije odgovoran za projekte, procese i druge aktivnosti za koje su odgovornost preuzele druge osobe u središnjim i ustrojstvenim tijelima Stranke, a što je evidentirano u zapisnicima i odlukama tih tijela koje su donesene sukladno tom Statutu i drugim aktima Stranke. Predsjednik Stranke u 2024. (u tijeku je treći mandat) i u vrijeme obavljanja revizije (rujan 2025.) je dr. sc. Božo Petrov, spec. psihijatar.

Stranka ima dva potpredsjednika i četiri člana Predsjedništva koje biraju svi članovi Stranke. Potpredsjednici i drugi članovi Predsjedništva pomažu Predsjedniku, Predsjedništvu i drugim tijelima Stranke u kojima zajedno sudjeluju te u osnivanju nižih ustrojstvenih jedinica. Statutom koji je na snazi od 21. kolovoza 2025., proširena su prava, obveze i odgovornosti potpredsjednika Stranke te, između ostalog, imaju pravo sudjelovati u strateškom planiranju i donošenju ključnih odluka unutar Predsjedništva Stranke, savjetovati Predsjedništvo o političkoj strategiji kampanja na lokalnim, regionalnim i nacionalnim razinama; obavezni su pružati podršku Predsjedniku u donošenju političkih odluka te ga zastupati u njegovoj odsutnosti, no bez preuzimanja odgovornosti za financijske ili organizacijske aspekte koji pripadaju Organizacijskom tajniku ili političke aspekte koje pripadaju Političkom tajniku.

Nadalje, odgovorni su za pružanje podrške Predsjedniku u usmjeravanju političkog djelovanja Stranke, uključujući vanjske odnose i pregovore, ali bez izravnog upravljanja strateškim resursima, za nadgledanje političke provedbe odluka, dok organizacijske i administrativne zadatke nadzire Organizacijski tajnik.

Politički tajnik brine se o političkom djelovanju Stranke na svim razinama i sudjeluje u razgovorima s mogućim političkim partnerima. Političkog tajnika biraju svi članovi Stranke, a po svojoj funkciji ujedno je i tajnik Predsjedništva. Statutom koji je na snazi od 21. kolovoza 2025., proširena su prava, obveze i odgovornosti Političkog tajnika te, između ostalog, može biti ovlašten voditi pregovore s drugim političkim strankama, nadzire političku koheziju unutar Stranke, uključujući odnose između regionalnih i lokalnih ogranaka Stranke te njihovih političkih smjernica; obvezan je razvijati i provoditi političke planove i programe Stranke, usklađene s ciljevima Stranke kako su definirani Statutom, na redovnu komunikaciju i koordinaciju s Predsjednikom i Organizacijskim tajnikom o svim političkim i operativnim pitanjima koja zahtijevaju logističku i tehničku podršku; odgovoran je za nadzor i osiguranje da sve političke aktivnosti unutar Stranke budu u skladu s odlukama Predsjedništva i Sabora te da se poštuju stranački statuti i smjernice; odgovoran je za politički razvoj ljudskih potencijala i kapaciteta na svim razinama u Stranci.

Organizacijski tajnik brine se o ljudskim potencijalima Stranke, osigurava komunikaciju između svih struktura Stranke i koordinira radom stručnih vijeća Stranke. Organizacijskog tajnika imenuje Predsjednik Stranke, a po dužnosti je član Predsjedništva i tajnik Glavnog odbora. Statutom koji je na snazi od 21. kolovoza 2025., proširena su prava, obveze i odgovornosti Političkog tajnika te, između ostalog, ima pravo sudjelovati u odlučivanju o financijskim pitanjima Stranke u dogovoru s Predsjednikom i ostalim relevantnim tijelima, nadzire i koordinira sve logističke i tehničke aspekte stranačkih događanja, kampanja i sastanaka, upravlja ljudskim resursima Stranke, uključujući vođenje evidencije članstva i stranačkog osoblja te nadzor nad zaposlenicima Stranke; odgovoran je za svakodnevno poslovanje Stranke, uključujući koordinaciju između različitih tijela Stranke te upravljanje svim resursima i ljudskim potencijalima, kao i za izradu i provedbu financijskog plana Stranke, uključujući planiranje proračuna i kontrolu troškova.

Nadzorni odbor ima pet članova, koji ne smiju biti članovi nijednog drugog središnjeg tijela Stranke, a biraju ih svi članovi Stranke. Zadaće Nadzornog odbora su pratiti redovito financijsko poslovanje Stranke, nadzirati provedbu Statuta i ostalih akata Stranke, zaprimati pritužbe na kršenje odredaba Statuta ili rušenja ugleda Stranke, u slučajevima određenima Statutom, odlučivati o pokretanju stegovnog postupka i provoditi stegovni postupak kao prvostupanjsko tijelo te poduzimati sve druge radnje u skladu s odredbama Statuta. Odredbama Statuta koji je na snazi od 21. kolovoza 2025., proširene su odredbe o odlučivanju, ulozi, obvezama, ovlastima, načinu postupanja s dokumentacijom, ograničenju ovlasti Nadzornog odbora te načinu izvještavanja.

Klub mladih čine osobe s navršениh 18 do 35 godina života. Prati događanja koja su povezana s politikama za mlade u Republici Hrvatskoj, kreira prijedloge javnih politika usmjerenih mladima i potiče mlade na bavljenje politikom i društvenim aktivizmom na svim razinama. Statutom koji je na snazi od 21. kolovoza 2025., proširen je djelokrug rada tajnika za mlade, kao i upravljanje navedenim Klubom. Tako je, između ostalog, navedeno da je tajnik za mlade odgovoran za unaprjeđenje rada Kluba mladih i promicanje njegovih ciljeva u skladu s politikama Stranke, od trenutka kada je izabran na tu funkciju postaje članom Predsjedništva, brine se za provedbu odluka Kluba mladih te prati njihovu realizaciju, potiče članove na aktivno sudjelovanje u radu Kluba te osigurava podršku u ostvarivanju njihovih ideja i inicijativa.

Osim Statuta te Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Stranke i Pravilnika o teritorijalnom ustrojstvenom obliku Stranke, doneseni su i Etički kodeks te njegove izmjene i dopune (siječanj 2017. i studeni 2020.); Pravilnik o financijskom poslovanju (ožujak 2017. i studeni 2024.); Pravilnik o radu i Pravilnik o zaštiti osobnih podataka (svibanj 2018.); Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta te njegove izmjene i dopune (svibanj 2018., rujan 2021. i travanj 2023.); Pravilnik o članstvu te njegove izmjene i dopune (siječanj 2017. i studeni 2020.).

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta te njegovim izmjenama i dopunama utvrđeno je da su osnovne organizacijske jedinice Stranke: Središnji ured, regionalni uredi i sjedište. Središnji ured čine: Tajništvo, Služba terenskih poslova, nabave i logistike, Služba za pravne, opće i kadrovske poslove, Služba za odnose s javnošću, Služba za analitiku te Služba za financije i računovodstvo. Stranka je u 2024. imala tri regionalna ureda u Splitu, Osijeku i Zagrebu.

Stranka ostvaruje prihode iz proračuna, od dobrovoljnih priloga (donacija) i drugih prihoda.

U 2024. Stranka je imala devet zaposlenika na neodređeno vrijeme.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbama članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti. Financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Postupci i metode unutarnjih kontrola Stranke opisani su unutarnjim aktima, odnosno pravilnicima i odlukama. Tijekom 2024. Stranka je primjenjivala sljedeće unutarnje akte: Statut, Pravilnik o radu, Pravilnik o financijskom poslovanju (kojim je uređeno materijalno-financijsko poslovanje Stranke), Pravila nabave robe i usluga, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta te njegove izmjene i dopune i Etički kodeks te njegove izmjene i dopune. U studenome 2024. Stranka je donijela novi Pravilnik o financijskom poslovanju, u kojem su navedeni važeći propisi, dok su ostale odredbe ostale nepromijenjene.

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja u 2024. bilo je povjereno jednom trgovačkom društvu, koje je, između ostalog, registrirano za računovodstvene i knjigovodstvene poslove, na temelju zaključenog ugovora iz lipnja 2022. Iako je Stranka u lipnju 2023. zaključila s drugim trgovačkim društvom za reviziju, računovodstvo i porezno savjetovanje, Ugovor o vođenju poslova knjigovodstva i obračuna (s početkom primjene od 1. srpnja 2023.), zbog nemogućnosti implementacije ERP (Enterprise Resource Planning) programa (integriranog softverskog sustava koji automatizira i upravlja ključnim poslovnim procesima tvrtke, poput financija, računovodstva, upravljanja zalihama, ljudskih resursa i nabave), spomenuti Ugovor nije se primjenjivao u 2024. (niti je ostvaren trošak). Stranka je u ožujku 2025. s istim trgovačkim društvom zaključila dodatak spomenutom Ugovoru, prema kojem će se implementirani ERP program primjenjivati od 1. ožujka 2025., dok su ostale ugovorene odredbe ostale nepromijenjene.

Financijsku dokumentaciju kojom se stvaraju obveze Stranke ovjerava Predsjednik Stranke ili Organizacijski tajnik. Stranka je također u prosincu 2023. zaključila Ugovor o poslovnoj suradnji s obrtom za usluge, između ostalog, za aktivnosti iz područja upravljanja ljudskim resursima te općih i administrativnih poslova unutar redovnog poslovanja za razdoblje od 10. prosinca 2023. do 1. veljače 2024. te novi Ugovor o poslovnoj suradnji za razdoblje od 15. veljače 2024. do 1. siječnja 2025., s obzirom na to da je Predsjedništvo Stranke koncem studenoga 2023. donijelo Odluku o smanjenju potrebnih izvršioca na određenim radnim mjestima (Izmjene navedene Odluke u srpnju 2024.). Također su zaključena i četiri dodatka navedenom Ugovoru (u svibnju, srpnju i kolovozu 2024.), kojima su ugovorene nove usluge, i to za: pripremu dokumentacije za Državni ured za reviziju te vođenje procesa komunikacije; ispravak financijskih izvještaja za parlamentarne izbore; nabavu i arhiviranje izborne i ostale nedostajuće originalne dokumentacije s terena te uslugu organizacije poslovnih procesa i vođenje evidencija posebnih poslova središnjih tijela i zaposlenika Stranke te povjerenika i koordinatora u vezi s predstojećim predizborima za potrebe Sabora.

Prema Zapisniku Nadzornog odbora iz veljače 2025., analizirani su Financijski izvještaji Stranke za 2024. na koje nije bilo primjedbi te su jednoglasno prihvaćeni.

Etičkim kodeksom te njegovim izmjenama i dopunama uređena su pravila ponašanja, etička načela, nadležnost Nadzornog odbora, ovlasti Predsjedništva, materijalne odredbe koje se tiču odgovornosti, obveza i pravila ponašanja članova Stranke, postupovna pravila Nadzornog odbora pri odlučivanju o odgovornosti i obvezama članova Stranke, stegovne mjere te izricanje stegovnih mjera.

Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, tijekom 2024. nije bilo povrede Etičkog kodeksa.

Stranka provodi vanjsku komunikaciju putem organiziranja tribina i skupova koji su dostupni javnosti, konferencija za tisak, posredstvom javnih priopćenja putem društvenih mreža (Instagram, X, Facebook, YouTube) i mrežnih stranica Stranke te na druge dopuštene načine.

Planiranje

Godišnji program rada i Financijski plan za 2024. doneseni su u prosincu 2023., a Izmjene i dopune Godišnjeg programa rada i Financijskog plana u prosincu 2024. (naziv pogrešno sadrži i izmjene i dopune Godišnjeg programa rada, a koje nisu donesene).

Financijskim planom planirani su prihodi u iznosu od 1.335.000,00 eura, rashodi u iznosu od 1.195.700,00 eura te višak prihoda u iznosu od 139.300,00 eura.

Izmjenama i dopunama Financijskog plana, prihodi su planirani u iznosu od 1.100.100,00 eura, što je 234.900,00 eura ili 17,6 % manje, a rashodi u iznosu od 1.289.300,00 eura, što je 93.600,00 eura ili 7,8 % više u odnosu na Financijski plan. Također je planiran manjak prihoda u iznosu od 189.200,00 eura (koji se planira pokriti iz prenesenog viška prihoda iz prethodnih razdoblja u iznosu od 97.054,61 euro). Planirani prihodi odnose se na prihode po posebnim propisima u iznosu od 960.000,00 eura, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 30.100,00 eura te ostale prihode u iznosu od 110.000,00 eura. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 1.029.100,00 eura, rashode za zaposlene u iznosu od 130.000,00 eura, rashode amortizacije u iznosu od 25.500,00 eura, rashode vezane uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija u iznosu od 25.000,00 eura, financijske rashode u iznosu od 13.700,00 eura, rashode za donacije (pomoći) u iznosu od 6.000,00 eura te druge rashode u iznosu od 60.000,00 eura.

Godišnji program rada za 2024. sadrži planirane ciljeve te aktivnosti i zadaće koje Stranka treba obaviti kako bi se ostvarili navedeni ciljevi. U okviru redovitog djelovanja i poslovanja, planirano je održavanje sjednica Glavnog odbora, Predsjedništva, Nadzornog odbora te Kluba Mladih; redoviti obilasci terena Predsjednika Stranke, Političkog tajnika, Organizacijskog tajnika, zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru, voditelja terena Stranke, regionalnih koordinatora i drugih zaposlenika Stranke po potrebi te članova Stranke koji aktivno sudjeluju u širenju rada Stranke te organiziranje raznih tribina i okruglih stolova o važnim temama koje Stranka zastupa i promiče u svom djelovanju u skladu s ciljevima i vrijednostima navedenim u Statutu Stranke. Također su planirane sljedeće aktivnosti: izbori za zastupnike u Hrvatski sabor; izbori članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske; izbori za predsjednika Republike Hrvatske; unutarstranački izbori te održavanje Sabora Stranke tijekom 2024. Redovito djelovanje i poslovanje, izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, izbori članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, izbori za predsjednika Republike Hrvatske, unutarstranački izbori te održavanje Sabora Stranke financirat će se iz prihoda po posebnim propisima te prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija). Za izvršenje aktivnosti predviđenih Godišnjim programom rada i Financijskim planom planirana su ukupna sredstva u iznosu od 1.195.700,00 eura, od čega se na redovito djelovanje i poslovanje odnosi 541.700,00 eura; izbore članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 235.000,00 eura; izbore za zastupnike u Hrvatski sabor 200.000,00 eura; izbore za predsjednika Republike Hrvatske 186.000,00 eura; unutarstranačke izbore 22.000,00 eura te održavanje Sabora Stranke 11.000,00 eura. Za izvršenje aktivnosti predviđenih Izmjenama i dopunama Financijskog plana planirana su sredstva u iznosu od 1.289.300,00 eura.

Glavni odbor Stranke usvojio je Izvještaj o radu u kojem se, između ostalog, navodi način djelovanja i ciljevi Stranke te aktivnosti koje je provela tijekom 2024. U Izvještaju o radu, između ostalog, navedeno je da su središnja tijela Stranke održala sjednice u skladu sa statutarnim nadležnostima, održan je inicijalni sastanak zbog procesa priključenja Stranke grupaciji European Conservatives and Reformists u Europskom parlamentu, navedeni su rezultati izbora zastupnika u Hrvatski sabor te izbora članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2024. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu). Financijski izvještaji za 2024., s propisanim prilogima (Godišnji program rada i Financijski plan za 2024., Izmjene i dopune Godišnjeg programa rada i Financijskog plana za 2024. (nisu donesene izmjene Godišnjeg programa rada, iako su u nazivu navedene) te Izvješće o primljenim donacijama tijekom godine), dostavljeni su u propisanom roku Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Objavljeni podaci istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2024., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 1.112.078,72 eura, što je 411.265,60 eura ili 58,7 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 11.978,72 eura ili 1,1 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	432.634,40	744.792,91	172,2
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	226.461,45	221.616,78	97,9
3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	35.690,35	31.222,43	87,5
4.	Drugi prihodi	6.026,92	114.446,60	1 898,9
	Ukupni prihodi	700.813,12	1.112.078,72	158,7

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije povećanje prihoda odnosi se na prihode iz državnog proračuna (većim dijelom zbog ostvarene naknade za izbornu promidžbu za izbor zastupnika u Hrvatski sabor održanih u travnju 2024.) za 312.158,51 euro ili 72,2 % te druge prihode (između ostalog, uplaćena sredstva političkih stranaka – koalicijskih partnera za sudjelovanje u troškovima izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor te za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske) za 108.419,68 eura ili 1 798,9 %. Prihodi od članarina i članskih doprinosa u 2024. (kao i prethodne godine) nisu ostvareni jer je Glavni odbor Stranke u lipnju 2022. donio odluku kojom se za sve članove Stranke ukida članarina.

– Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni su u iznosu od 744.792,91 euro, što je 67,0 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 544.707,91 euro te prihode od naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu od 200.085,00 eura.

Prihodi za redovito godišnje financiranje Stranke ostvareni su u skladu s odredbom članka 6., stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, prema kojoj pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile zastupničko mjesto u Hrvatskome saboru i nezavisni zastupnici. U skladu s odredbama članaka 7. i 10. navedenog Zakona, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora donio je u siječnju i lipnju 2024. odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 8/24, 74/24 i 77/24), prema kojima je Stranka do svibnja 2024. imala sedam zastupnika i jednu zastupnicu u 10. sazivu Hrvatskog sabora, a od svibnja 2024. ima osam zastupnika i jednu zastupnicu u 11. sazivu Hrvatskog sabora. Sredstva za 10. saziv Hrvatskog sabora iz državnog proračuna doznačena su na središnji račun Stranke za 1. i 2. kvartal u iznosu od 188.975,98 eura. Sredstva za 11. saziv Hrvatskog sabora iz državnog proračuna doznačena su na središnji račun Stranke za 2., 3. i 4. kvartal u iznosu od 355.731,93 eura.

Sredstva su doznačena na središnji račun Stranke u siječnju, lipnju, srpnju i listopadu 2024.

Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe ostvareni su na temelju Odluke o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor (Narodne novine 35/24), koju je Vlada Republike Hrvatske donijela u ožujku 2024. te prema kojoj političke stranke, neovisne liste i kandidati za zastupnike pripadnika nacionalnih manjina imaju pravo na naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu od 17.918,00 eura, po osvojenom zastupničkom mjestu prema konačnim rezultatima izbora, s time da se naknada troškova izborne promidžbe pojedinoj političkoj stranci, odnosno neovisnoj listi, odnosno kandidatu za zastupnika pripadnika nacionalnih manjina ne smije isplatiti u iznosu većem od ostvarenih troškova izborne promidžbe. Po održanim izborima, Stranka je s političkim strankama – koalicijskim partnerima osvojila ukupno jedanaest zastupničkih mjesta u Hrvatskom saboru za koje je uz osvojenih 6,64 % važećih glasova birača XI. izborne jedinice ostvarila ukupne prihode u iznosu od 200.085,00 eura (dio naknade troškova izborne promidžbe u ukupnom iznosu od 55.836,00 eura Stranka je u rujnu 2024. uplatila političkim strankama – koalicijskim partnerima, i to Hrvatskim suverenistima 35.836,00 eura, Nezavisnoj listi mladih 15.000,00 eura te Hrvatskoj konzervativnoj stranci 5.000,00 eura).

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu od 221.616,78 eura, što je 19,9 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke, a ostvareni su na temelju odredaba Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te odluka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o financiranju Stranke iz njihovih proračuna. Prema odredbama članaka 6. i 7. navedenog Zakona, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice samouprave prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice samouprave.

Koncem 2024. Stranka ima 131 vijećnika u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu od 31.222,43 eura, što je 2,8 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) za financiranje izborne promidžbe u iznosu od 13.067,50 eura (za izbor zastupnika u Hrvatski sabor 13.047,50 eura, za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 20,00 eura) i redovitih političkih aktivnosti tijekom godine u iznosu od 18.154,93 eura. U Izvešću o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor (obrazac IZ-D-IP) u razdoblju od 22. ožujka do 29. kolovoza 2024., dobrovoljni prilogi (donacije) su iskazani u iznosu od 44.707,68 eura (s obzirom na to da su u obrascu u skladu s uputom Državnog izbornog povjerenstva iskazani i dobrovoljni prilogi / donacije kandidata na listi, člana Stranke, koji je od listopada do prosinca 2023. na središnji račun Stranke prikupio donacije za izbornu promidžbu u ukupnom iznosu od 31.580,18 eura; kao i tri dobrovoljna priloga / donacije u iznosu od 80,00 eura koje su vraćene u državni proračun).

Dobrovoljni prilozi (donacije) ostvareni su u novcu u iznosu od 31.094,93 eura (od 260 fizičkih osoba u iznosu od 30.969,93 eura i jedne pravne osobe u iznosu od 125,00 eura) te u proizvodima i uslugama od jedne fizičke osobe u iznosu od 127,50 eura. Pojedinačni dobrovoljni prilozi (donacije) primljeni od fizičkih osoba iznosili su od 5,00 eura do 3.000,00 eura. Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) zaključivani su ugovori o donacijama kojima je vrijednost dobrovoljnog priloga (donacije) iznosila više od 663,61 euro te su izdavane potvrde.

Stranka nije vodila evidencije o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) kako je propisano odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19).

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu od 114.446,60 eura, što je 10,3 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na uplate od političkih stranaka – koalicijskih partnera (Hrvatska konzervativna stranka, Nezavisna lista mladih i Hrvatski suverenisti) na poseban račun Stranke za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu od 160.350,00 eura sukladno zaključenim sporazumima o koalicijskoj suradnji umanjene za doznačenu naknadu troškova izborne promidžbe političkim strankama – koalicijskim partnerima u iznosu od 55.836,00 eura te uvećane za troškove društvenih mreža i kazne za zabranjeno plakatiranje u iznosu od 5.953,18 eura, od političke stranke – koalicijskog partnera (Hrvatski suverenisti) za izbornu promidžbu za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske u iznosu od 1.000,00 eura (sukladno zaključenom sporazumu o koalicijskoj suradnji) te druge nespomenute prihode u iznosu od 2.979,42 eura.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2024., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 1.298.674,52 eura, što je 621.021,23 eura ili 91,6 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 9.374,52 eura ili 0,7 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	317.333,21	130.948,88	41,3
2.	Materijalni rashodi	327.276,20	1.036.864,14	316,8
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	63.032,55	660.714,52	1 048,2
2.2.	Drugi materijalni rashodi	264.243,65	376.149,62	142,3
3.	Rashodi amortizacije	12.407,20	25.560,58	206,0
4.	Financijski rashodi	1.965,56	14.297,35	727,4
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	3.367,36	6.450,00	191,5
6.	Drugi rashodi	15.303,76	84.553,57	552,5
	Ukupni rashodi	677.653,29	1.298.674,52	191,6
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	700.813,12	1.112.078,72	158,7
	Višak prihoda	23.159,83	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	186.595,80	-

U odnosu na prethodnu godinu, više su ostvareni materijalni rashodi za 709.587,94 eura ili 216,8 % (između ostalog, zbog održavanja izbora za zastupnike u Hrvatski sabor i za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske te ugovorenih poslova upravljanja ljudskim resursima, općim i administrativnim poslovima); financijski rashodi za 12.331,79 eura ili 627,4 % zbog kamata za primljene kredite (Stranka je tijekom 2024. zaključila dva ugovora o kreditu za financiranje obrtnih sredstava) te drugi rashodi za 69.249,81 euro ili 452,5 % (između ostalog, zbog rashoda za porezna davanja za usluge korištenja društvenih mreža te troškova izborne promidžbe kandidata Stranke za izbor predsjednika Republike Hrvatske). Nadalje, manje su ostvareni rashodi za zaposlene za 186.384,33 eura ili 58,7 % jer je Stranka smanjila broj zaposlenih na temelju Odluke o smanjenju broja potrebnih izvršioca poslova na određenim radnim mjestima, koju je donijelo Predsjedništvo Stranke u studenome 2023., kojom se, između ostalog, smanjuje broj potrebnih izvršioca na određenim radnim mjestima u Stranci radi organizacijskih razloga i potrebe za fleksibilizacijom poslovanja Stranke te poštovanjem dinamike izbornih procesa.

Od ukupno ostvarenih rashoda u iznosu od 1.298.674,52 eura za redovnu aktivnost Stranke ostvareni su rashodi u iznosu od 577.447,29 eura, za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu od 582.431,93 eura (od čega u okviru materijalnih rashoda u iznosu od 543.636,46 eura, financijskih rashoda u iznosu od 372,47 eura te drugih rashoda u iznosu od 38.423,00 eura), za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske u iznosu od 120.433,12 eura (od čega u okviru materijalnih rashoda u iznosu od 104.646,68 eura, financijskih rashoda u iznosu od 88,40 eura i drugih rashoda u iznosu od 15.698,04 eura) te za izbore predsjednika Republike Hrvatske u iznosu od 18.362,18 eura (u okviru drugih rashoda).

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 130.948,88 eura, što je 10,1 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 98.516,63 eura, doprinose na plaće u iznosu od 16.255,24 eura te druge rashode za zaposlene (otpremnina te nagrade za radne rezultate) u iznosu od 16.177,01 euro. Prosječna isplaćena plaća u 2024. iznosila je 1.710,02 eura bruto, odnosno 1.238,41 euro neto. Plaće su obračunane u skladu s odredbama Pravilnika o radu Stranke, ugovorima o radu te propisima koji uređuju obračun i isplatu plaća i drugih naknada zaposlenima.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu od 660.714,52 eura, što je 50,9 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na izbornu promidžbu za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu od 543.636,46 eura, izbornu promidžbu za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske u iznosu od 104.646,68 eura te redovno poslovanje Stranke (između ostalog, usluga digitalnog marketinga, oglašavanje putem mrežnih stranica te *billboarda* i *city lighta*) u iznosu od 12.431,38 eura.

Rashodi za izbornu promidžbu za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu od 543.636,46 eura odnose se na usluge promidžbe i informiranja u iznosu od 283.198,26 eura (od čega se na oglašavanje putem Facebooka i Google Ireland odnosi 142.210,49 eura, oglašavanje putem radija, televizije i mrežnih stranica 107.004,65 eura, *billboarda* i *city lighta* 32.919,72 eura te druge usluge promidžbe i informiranja 1.063,40 eura), ostale usluge (između ostalog, grafičke usluge, usluge tiskanja, film i izrada fotografija, snimanje i montaža, agencijske usluge) u iznosu od 123.664,35 eura, intelektualne i osobne usluge u iznosu od 57.885,37 eura, naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično u iznosu od 18.373,57 eura, usluge pošte i interneta u iznosu od 15.500,49 eura, računalne usluge (između ostalog, izrada *web* stranice *natvojojstrani.hr*, usluga obrade podataka i komunikacija s potencijalnim glasačima) u iznosu od 12.800,00 eura, reprezentaciju u iznosu od 8.012,81 euro, zakupnine i najamnine u iznosu od 6.318,43 eura, uredski materijal i materijal za promidžbu u iznosu od 6.212,47 eura, naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 4.232,03 eura, naknade troškova zaposlenima u iznosu od 3.092,50 eura te druge rashode (između ostalog, namirnice, sitni inventar) u iznosu od 4.346,18 eura.

Stranka je na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor, koji su održani u travnju 2024., u deset (I. – X.) izbornih jedinica sudjelovala u koaliciji s tri političke stranke (Hrvatskim suverenistima, Hrvatskom konzervativnom strankom i Nezavisnom listom mladih), a u XI. izornoj jedinici je sudjelovala samostalno. Prethodno (u ožujku 2024.) je s navedenim političkim strankama zaključila dva sporazuma o koalicijskoj suradnji (Predizborni koalicijski sporazum i Sporazum o financiranju izbora za zastupnike u Hrvatski sabor 2024.). Navedenim sporazumima je, između ostalog, utvrđeno da će Stranka kao nositelj koalicijske liste otvoriti poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe za deset izbornih jedinica u kojima je predložila listu kandidata zajednički s koalicijskim partnerima i biti odgovorna za cjelokupno financijsko poslovanje u vezi s troškovima izborne promidžbe. Političke stranke – koalicijski partneri će sudjelovati u financiranju izborne promidžbe najmanje u iznosu od 165.000,00 eura, od čega Stranka i Hrvatska konzervativna stranka najmanje u iznosu od 70.000,00 eura, Hrvatski suverenisti najmanje u iznosu od 10.000,00 eura te Nezavisna lista mladih najmanje u iznosu od 15.000,00 eura, sredstva mogu biti u novcu, proizvodima i uslugama ili dobrovoljnim priložima (donacijama) članova, a sredstva za naknadu troškova izborne promidžbe rasporedit će se razmjerno osvojenim mandatima pojedinog koalicijskog partnera (minimalno 15.000,00 eura Nezavisnoj listi mladih te minimalno 5.000,00 eura Hrvatskog konzervativnoj stranci u slučaju da ne osvoje mandat). Navedenim sporazumima o koalicijskoj suradnji nije utvrđen obračun troškova izborne promidžbe te način evidentiranja rashoda u poslovnim knjigama pojedine političke stranke (na temelju obračuna ili preslika knjigovodstvenih isprava o poslovnim događajima).

U skladu sa sporazumima Stranka je, kao nositelj koalicijske liste, otvorila poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe na koji su političke stranke – koalicijski partneri uplatili 160.350,00 eura. Po okončanju izbora, Stranka je sastavila Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe (FIN-IZVJ-IP) za razdoblje od 22. ožujka do 17. svibnja 2024. sa sastavnim dijelovima te ga u propisanom roku unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja dostavila Državnom izbornom povjerenstvu. Prema podacima iz navedenog Financijskog izvještaja, iskazani su primici u iznosu od 461.163,99 eura, troškovi u iznosu od 612.865,10 eura te manjak primitaka u iznosu od 151.701,11 eura. Navedeni Financijski izvještaj nije cjelovit. Naime, Državno izorno povjerenstvo je nadzorom, između ostalog, utvrdilo da izborni sudionik nije prikazao primitke od vlastitih sredstava u novcu te u proizvodima ili uslugama (za troškove koji su plaćeni sa središnjeg računa), kao i primitke od donacija (kandidata na listi, člana Stranke) koji je od listopada do prosinca 2023. na središnji račun Stranke prikupljao donacije za izbornu promidžbu, a koje nisu iskazane u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe te su pojedini troškovi iskazani u manjem/većem iznosu.

Zbog navedenog, Državno izborno povjerenstvo je 27. lipnja 2024. donijelo Odluku o izricanju administrativne sankcije obustave isplate naknade troškova izborne promidžbe, do urednog ispunjenja obveze, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja svih podataka o prihodima i troškovima izborne promidžbe. Stranka je u informacijski sustav za nadzor financiranja 29. kolovoza 2024. unijela ispravljeni Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe za razdoblje od 22. ožujka do 29. kolovoza 2024. u kojem su iskazani primici u iznosu od 556.792,63 eura, troškovi u iznosu od 588.998,12 eura te manjak primitaka u iznosu od 32.205,49 eura (u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke ukupni rashodi za financiranje izborne promidžbe za sve koalicijske partnere evidentirani su i iskazani u iznosu od 582.431,93 eura, što je 6.566,19 eura manje, i to, između ostalog, zbog troškova Facebook oglašavanja koje su podmirile političke stranke – koalicijski partneri). Nakon ispunjenja obveza, Državno izborno povjerenstvo je 5. rujna 2024. donijelo Odluku o obustavi izvršenja Odluke o izricanju administrativne sankcije obustave isplate naknade troškova izborne promidžbe (u obrazloženju je, između ostalog, navedeno da je Stranka / izborni sudionik 29. kolovoza 2024. unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, unijela cjeloviti Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe u kojem su prikazani svi podaci o primicima i troškovima izborne promidžbe). Po održanim izborima, Stranka je s političkim strankama – koalicijskim partnerima (u deset izbornih jedinica) osvojila ukupno jedanaest zastupničkih mjesta u Hrvatskom saboru za koje je uz osvojenih 6,64 % važećih glasova birača XI. izborne jedinice ostvarila ukupne prihode u iznosu od 200.085,00 eura (u cijelosti su evidentirane i iskazane u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke), iako su 6. rujna 2024. uplatili koalicijskim partnerima: Hrvatskim suverenistima 35.836,00 eura, Nezavisnoj listi mladih 15.000,00 eura te Hrvatskoj konzervativnoj stranci 5.000,00 eura. U rujnu 2024. Stranka je zatvorila poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe te preostala neutrošena sredstva nakon podmirenja svih obveza i naknade poslovnoj banci (144.334,12 eura) uplatila na račun za redovno poslovanje.

Po okončanju izbora nije sastavljen obračun troškova izborne promidžbe, iz kojeg bi bio vidljiv iznos troškova koji se odnosi na Stranku i druge koalicijske partnere. Sporazumom o zajedničkom izlasku na izbore, između ostalog, potrebno je jasno i nedvojbeno urediti način financiranja i sastavljanja obračuna zajedničkog izlaska na izbore, kako bi podaci o financiranju izborne promidžbe u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, kao i financijskim izvještajima o financiranju izborne promidžbe, bili evidentirani, odnosno iskazani u skladu s propisima koji uređuju financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.

Rashodi za izbornu promidžbu za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske u iznosu od 104.646,68 eura odnose se na usluge promidžbe i informiranja (između ostalog, oglašavanje putem mrežnih stranica i Facebooka) u iznosu od 49.000,18 eura, ostale usluge (između ostalog, grafičke usluge) u iznosu od 20.722,38 eura, uslugu komunikacijskog savjetovanja u iznosu od 11.250,00 eura, računalne usluge (između ostalog, izrada vizuala za kampanju na Facebooku, obrada personaliziranog fotomaterijala, izrada web stranice naši.hr) u iznosu od 8.547,00 eura, materijal za promidžbu u iznosu od 5.002,50 eura, naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično u iznosu od 4.609,00 eura, usluge pošte i prijevoza u iznosu od 3.571,68 eura, zakupnine i najamnine u iznosu od 1.085,32 eura te druge rashode (između ostalog, reprezentacija, naknade troškova zaposlenima) u iznosu od 858,62 eura.

Na izborima za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske, koji su održani u lipnju 2024., Stranka je sudjelovala kao nositelj koalicijske liste s dvije političke stranke (Hrvatskim suverenistima i Hrvatskom strankom prava). S navedenim političkim strankama – koalicijskim partnerima, Stranka je u travnju 2024. zaključila dva sporazuma o koalicijskoj suradnji (Predizborni koalicijski sporazum i Sporazum o financiranju izbora za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske 2024.), kojima je, između ostalog, utvrđeno da je Stranka nositelj koalicijske liste te će otvoriti poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe i podnijeti sva izvješća na način i u rokovima propisanim zakonom. Utvrđeni su udjeli u kojima će političke stranke sudjelovati u financiranju izborne promidžbe (Stranka najmanje u iznosu od 40.000,00 eura, Hrvatski suverenisti najmanje u iznosu od 1.000,00 eura te Hrvatska stranka prava najmanje u iznosu od 500,00 eura), a sredstva za naknadu troškova izborne promidžbe rasporedit će se razmjeno osvojenim mandatima. Navedenim sporazumima o koalicijskoj suradnji nije utvrđen obračun troškova izborne promidžbe te način evidentiranja rashoda u poslovnim knjigama pojedine političke stranke (na temelju obračuna ili preslika knjigovodstvenih isprava o poslovnim događajima). U skladu sa sporazumima Stranka je kao nositelj koalicijske liste otvorila poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe, na koji je koalicijski partner (Hrvatski suverenisti) doznačio sredstva u iznosu od 1.000,00 eura, što je u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke evidentirano i iskazano na računu drugi prihodi. Također je sastavila Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe (FIN-IZVJ-IP) za razdoblje od 19. travnja do 9. srpnja 2024. sa sastavnim dijelovima te ga u propisanom roku dostavila Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja. Prema podacima iz navedenog Financijskog izvještaja, iskazani su primici u iznosu od 93.617,94 eura, a troškovi u iznosu od 120.385,82 eura (47,30 eura manje u odnosu na evidentirane i iskazane rashode izborne promidžbe u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke, a odnose se na bankarske usluge do zatvaranja posebnog računa za financiranje troškova izborne promidžbe), dok je manjak primitaka iskazan u iznosu od 26.767,88 eura. Iako navedeni Financijski izvještaj nije cjelovit (Državno izborni povjerenstvo je nadzorom utvrdilo da izborni sudionik nije prikazao troškove putnog naloga podmirene s posebnog računa za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske koji se ne odnose na navedene izbore, kao ni troškove administrativne takse za korištenje javne površine u Gradu Samoboru), Stranka nije sastavila novi ispravljeni Financijski izvještaj. Nadalje, Stranka s političkim strankama – koalicijskim partnerima nije osvojila mandate u Europskom parlamentu niti je ostvarila pravo na naknadu troškova izborne promidžbe, a u listopadu 2024. je zatvorila poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe (za podmirenje svih obveza i naknade banke po zatvaranju, doznačila je sredstva sa svog središnjeg računa).

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 376.149,62 eura, što je 29,0 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na intelektualne i osobne usluge u iznosu od 192.127,10 eura (od čega su vrijednosno najznačajnije usluge upravljanja ljudskim resursima te općim i administrativnim poslovima, poslovi organizacije Sabora Stranke i pisanja akata za Sabor Stranke, poslovna suradnja i usluga pripreme dokumentacije za reviziju, ispravka financijskih izvještaja za parlamentarne izbore, nabave i arhiviranja izborne i ostale nedostajuće originalne dokumentacije s terena te usluga organizacije poslovnih procesa i evidencije posebnih poslova središnjih tijela i zaposlenika Stranke te povjerenika i koordinatora u vezi s predstojećim predizborima za potrebe Sabora Stranke u ukupnom iznosu od 86.392,50 eura; knjigovodstvene usluge u iznosu od 23.093,76 eura; komunikacijsko savjetovanje u iznosu od 26.500,00 eura; administrativne usluge u iznosu od 18.780,50 eura); naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično u iznosu od 59.040,28 eura (trošak osobnog automobila u iznosu od 43.737,00 eura, dnevnice u iznosu od 8.814,32 eura, putni izdaci u iznosu od 5.206,10 eura, smještaj u iznosu od 1.112,86 eura te drugi troškovi u iznosu od 170,00 eura); zakupnine i najamnine u iznosu od 29.937,71 euro (između ostalog, najam poslovnih prostora za redovno poslovanje Stranke te najam stana za razdoblje od siječnja do lipnja 2024. koji su prema Odluci Predsjednika Stranke ovlašteni koristiti svi članovi Predsjedništva i regionalni koordinatori koji nemaju prebivalište u Gradu Zagrebu, a dolaze u Zagreb na sjednice središnjih tijela Stranke, službene sastanke, radne skupine te po ostalim poslovima za Stranku); usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 13.724,88 eura; naknade troškova zaposlenima u iznosu od 11.560,92 eura; naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 9.475,07 eura; reprezentaciju u iznosu od 8.406,55 eura; komunalne usluge u iznosu od 3.972,34 eura; energiju u iznosu od 3.110,99 eura; sitni inventar u iznosu od 2.981,00 euro; računalne usluge u iznosu od 2.353,03 eura; uredski materijal u iznosu od 1.998,50 eura; usluge tekućeg održavanja u iznosu od 1.795,00 eura; premije osiguranja u iznosu od 763,95 eura; materijal i sirovine u iznosu od 163,54 eura; ostale usluge (između ostalog, čišćenja i održavanja poslovnih prostora, usluga izrade filma i fotografija, grafičke usluge) u iznosu od 31.034,75 eura te drugi nespomenuti materijalni rashodi u iznosu od 3.704,01 euro.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu od 25.560,58 eura, što je 2,0 % ukupno ostvarenih rashoda. Amortizacija je obračunana po stopama amortizacije koje su propisane Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 – ispravak i 134/22).

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 14.297,35 eura, što je 1,1 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na kamate za primljene kredite banke u iznosu od 11.112,58 eura, bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 3.024,23 eura (za redovno poslovanje Stranke 2.563,36 eura; izbor zastupnika u Hrvatski sabor 372,47 eura i izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 88,40 eura) te zatezne kamate u iznosu od 160,54 eura (za redovno poslovanje Stranke 160,31 euro i izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 0,23 eura).

– Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni su u iznosu od 6.450,00 eura, što je 0,4 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na tekuće donacije Stranci europskih konzervativaca i reformista – European Conservatives and Reformists (ECR) Party (na temelju Odluke Predsjedništva iz listopada 2024.) u iznosu od 5.000,00 eura, jednoj udruzi u iznosu od 950,00 eura te fizičkoj osobi u iznosu od 500,00 eura. Donacije udruzi i fizičkoj osobi dane su na temelju odluka Predsjednika Stranke o dodjeli donacija i pomoći te zahtjeva.

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 84.553,57 eura, što je 6,5 % ukupno ostvarenih rashoda. Vrijednosno značajniji drugi rashodi u iznosu od 60.142,81 euro odnose se na rashode za porezna davanja (za usluge društvenih mreža) u iznosu od 44.689,47 eura, materijalne rashode (između ostalog, materijal i energiju, usluge te reprezentaciju iz 2023.) u iznosu od 10.597,06 eura, neotpisanu vrijednost rashodovane imovine u iznosu od 2.640,42 eura, ugovorne kazne (između ostalog, nepropisno plakatiranje) u iznosu od 1.115,68 eura te ostale nespomenute rashode u iznosu od 1.100,18 eura.

Preostali rashodi (u okviru rashoda vezanih uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija) u iznosu od 24.410,76 eura odnose se na prijenos sredstava na poseban račun kandidata za prvi krug izbora za predsjednika Republike Hrvatske u iznosu od 18.362,18 eura (u novcu u iznosu od 12.000,00 eura te u uslugama u iznosu od 6.362,18 eura) i trošak oglašavanja na društvenoj mreži u iznosu od 6.048,58 eura za izbornu promidžbu za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, što je pogrešno u poslovnim knjigama evidentirano i u financijskim izvještajima iskazano u okviru ovih rashoda.

– Manjak/višak prihoda

Manjak prihoda za 2024. iznosi 186.595,80 eura. Preneseni višak prihoda iz prethodnih godina iznosi 97.054,59 eura te manjak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 89.541,21 euro.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2024., ukupna vrijednost imovine iskazana je u iznosu od 113.333,73 eura te obveza i vlastitih izvora u iznosu od 113.333,71 euro (manje za 0,02 eura).

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2024.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja 2024.	31. prosinca 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	51.842,92	33.444,32	64,5
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	51.743,38	33.344,78	64,4
1.2.	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	99,54	99,54	100,0
2.	Financijska imovina	79.044,70	79.889,41	101,1
2.1.	Novac u banci i blagajni	58.624,95	23.152,45	39,5
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	16.823,50	50.814,15	302,0
2.3.	Potraživanja za prihode	3.413,69	4.576,71	134,1
2.4.	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	182,56	1.346,10	737,3
	Ukupno imovina	130.887,62	113.333,73	86,6
3.	Obveze	33.833,01	202.874,92	599,6
3.1.	Obveze za rashode	33.772,23	35.814,14	106,0
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	0,00	167.000,00	-
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	60,78	60,78	100,0
4.	Vlastiti izvori	97.054,61	-89.541,21	-92,3
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	130.887,62	113.333,71	86,6
	Izvanbilančni zapisi	17.253,96	17.253,96	100,0

Ukupna vrijednost imovine koncem 2024. manja je u odnosu na stanje iskazano početkom 2024. za 17.553,89 eura, a obveza i vlastitih izvora za 17.553,91 euro odnosno za 13,4 % (u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke vlastiti izvori su manje evidentirani i iskazani za 0,02 eura). Smanjenje vrijednosti imovine odnosi se na nefinancijsku imovinu za 18.398,60 eura ili 35,5 % zbog ispravka vrijednosti proizvedene dugotrajne imovine. Obveze su povećane za 169.041,91 euro ili 499,6 %, najvećim dijelom zbog zaduženja Stranke kod poslovne banke za financiranje obrtnih sredstava, dok su vlastiti izvori iskazani u negativnom iznosu zbog ostvarenog manjka prihoda u izvještajnom razdoblju.

Proizvedena dugotrajna imovina u iznosu od 33.344,78 eura odnosi se na uredsku opremu i namještaj u iznosu od 60.160,80 eura, komunikacijsku opremu (mobiteli) u iznosu od 30.681,85 eura, opremu za održavanje i zaštitu u iznosu od 21.796,40 eura, prijevozna sredstva (osobno vozilo) u iznosu od 18.591,47 eura, ulaganja u računalne programe u iznosu od 1.920,78 eura te ispravak vrijednosti u iznosu od 99.806,52 eura.

Novac u banci i blagajni u iznosu od 23.152,45 eura odnosi se na novčana sredstva na računu poslovne banke.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo u iznosu od 50.814,15 eura odnose se na jamčevne pologe u iznosu od 3.581,40 eura, potraživanja od zaposlenika u iznosu od 1.576,88 eura te druga potraživanja (između ostalog, za predujmove, za više plaćene poreze i doprinose) u iznosu od 45.655,87 eura.

Potraživanja za prihode u iznosu od 4.576,71 euro odnose se na potraživanja za prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (iz prethodne godine) u iznosu od 2.707,41 euro te druga potraživanja (između ostalog, potraživanja po ovrhama) u iznosu od 1.869,30 eura. Od ukupno iskazanih potraživanja (za prihode, od zaposlenika te druga potraživanja) u iznosu od 51.809,46 eura naplaćeno je 15.082,76 eura ili 29,11 %.

Obveze iskazane u iznosu od 202.874,92 eura odnose se na obveze za kredite i zajmove u iznosu od 167.000,00 eura, obveze za rashode u iznosu od 35.814,14 eura te odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja u iznosu od 60,78 eura.

Stranka se tijekom 2024. zadužila u ukupnom iznosu od 375.000,00 eura, tijekom godine je otplatila 208.000,00 eura te obveze za kredite i zajmove koncem 2024. iznose 167.000,00 eura.

Za financiranje obrtnih sredstava, Stranka je u ožujku 2024., na temelju Odluke Predsjedništva Stranke, s poslovnim bankom zaključila Ugovor o kreditu u iznosu od 200.000,00 eura, uz fiksnu godišnju kamatnu stopu od 6,75 % i rokom vraćanja kredita do 1. ožujka 2025. (s počekom otplate do 30. lipnja 2024.). Također je istovremeno zaključen i Ugovor o cesiji kojim Stranka (Cedent) ustupa poslovnoj banci (Cesionaru) svoje potraživanje prema Državnom proračunu Republike Hrvatske, Ministarstvo financija (Cesusu). U lipnju i rujnu 2024. zaključeni su aneksi Ugovora o kreditu kojima se mijenja početak otplate do 30. rujna 2024. te instrumenti osiguranja i prethodni uvjeti. Također je u rujnu 2024. zaključen i Aneks Ugovora o cesiji, kojim se Stranka (Cedent) obvezuje dostaviti poslovnoj banci (Cesionaru) Odluku Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika od 13. lipnja 2024. Do konca 2024. Stranka je otplatila glavnica u iznosu od 100.000,00 eura te platila pripadajuće kamate u iznosu od 8.231,25 eura, a 1. ožujka 2025. kredit je u cijelosti otplatila s pripadajućim kamatama.

Nadalje, za financiranje obrtnih sredstava, Stranka je u lipnju 2024. na temelju Odluke Predsjedništva Stranke, s istom poslovnim bankom zaključila Ugovor o kreditu u iznosu od 100.000,00 eura, uz fiksnu godišnju kamatu od 6,10 % i rokom vraćanja kredita do 1. travnja 2025. U rujnu 2024. zaključen je Aneks Ugovora o kreditu kojim se mijenjaju instrumenti osiguranja i prethodni uvjeti. Također je u rujnu 2024. zaključen i Ugovor o cesiji kojim Stranka (Cedent) ustupa poslovnoj banci (Cesionaru) svoje potraživanje prema Državnom proračunu Republike Hrvatske, Ministarstvo financija (Cesusu) te se obvezuje dostaviti poslovnoj banci (Cesionaru) Odluku Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika od 13. lipnja 2024. Do konca 2024. Stranka je otplatila glavnica u iznosu od 33.000,00 eura te platila pripadajuće kamate u iznosu od 2.590,30 eura, a 2. travnja 2025. kredit je u cijelosti otplatila s pripadajućim kamatama.

Tijekom 2024. Stranka je zaključila i tri ugovora o pozajmici s dvije fizičke i jednom pravnom osobom. Tako je Ugovor o pozajmici zaključen s fizičkom osobom u svibnju 2024. u iznosu od 40.000,00 eura na rok od deset mjeseci, a pozajmica je u cijelosti vraćena u lipnju 2024. U svibnju 2024. s pravnom osobom zaključila je Ugovor o pozajmici u iznosu od 30.000,00 eura, a pozajmica je u cijelosti vraćena u studenome 2024., uz pripadajuće kamate u iznosu od 291,03 eura. U listopadu 2024. Stranka je s drugom fizičkom osobom zaključila Ugovor o pozajmici u iznosu od 5.000,00 eura na rok od tri mjeseca, a pozajmica je u cijelosti vraćena u studenome 2024.

Obveze za rashode u iznosu od 35.814,14 eura odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu od 18.113,89 eura, obveze za zaposlenike u iznosu od 11.317,68 eura, naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima u iznosu od 1.928,50 eura, naknade troškova zaposlenima u iznosu od 1.305,54 eura, obveze za kamate za primljene kredite u iznosu od 1.125,93 eura te druge obveze (između ostalog, obveze za porez na dodanu vrijednost za Facebook usluge oglašavanja te za povrat nedopuštenih dobrovoljnih priloga / donacija) u iznosu od 2.022,60 eura. Od ukupno iskazanih obveza za rashode u iznosu od 35.814,14 eura do konca kolovoza 2025. podmireno je 29.445,16 eura ili 82,2 %.

Vlastiti izvori iskazani u negativnom iznosu od 89.541,21 euro odnose se na manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju (manjak prihoda ostvaren u 2024. u iznosu od 186.595,80 eura te višak prihoda ostvaren prethodnih godina u iznosu od 97.054,59 eura).

Izvanbilančni zapisi u iznosu od 17.253,96 eura odnose se na vrijednosne papire (zadužnice za naplatu usluge poslovne banke te zakupa poslovnog prostora).

III. REVIZIJA ZA 2024.

Postupci revizije provedeni su od 3. lipnja do 12. studenoga 2025.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
4. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15 i 134/22)
5. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja
6. Statut Stranke (siječanj 2017.) te Statutarna odluka o izmjenama i dopunama Statuta Stranke (studen 2020.)
7. Godišnji program rada i Financijski plan Stranke za 2024. (prosinac 2023.) te njihove izmjene i dopune (prosinac 2024.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz Financijskog plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori (između ostalog, obavljena je detaljna provjera ulaznih računa, dokumentacije u vezi s prihodima i rashodima, kreditima i pozajmicama te izvoda poslovne banke). Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2023.

Nalaz za 2024.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2024. utvrđene su nepravilnosti i propust koji se odnose na planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje te dobrovoljne priloge (donacije).

1. Planiranje

- 1.1. Godišnji program rada i Financijski plan za 2024. doneseni su u prosincu 2023., a Izmjene i dopune Godišnjeg programa rada i Financijskog plana u prosincu 2024. (naziv pogrešno sadrži i izmjene i dopune Godišnjeg programa rada, a koje nisu donesene).

Uz Izmjene i dopune Financijskog plana za 2024. nisu donesene izmjene i dopune Godišnjeg programa rada Stranke, iako je naziv dokumenta Izmjene i dopune Godišnjeg programa rada i Financijskog plana za 2024. Tako su, za provedbu aktivnosti Stranke tijekom 2024., Godišnjim programom rada za 2024. planirana financijska sredstva u ukupnom iznosu od 1.195.700,00 eura, a Izmjenama i dopunama Financijskog plana u iznosu od 1.289.300,00 eura, odnosno 93.600,00 eura ili 7,8 % više. Sredstva su planirana za aktivnosti redovnog poslovanja u iznosu od 541.700,00 eura; izbore članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske u iznosu od 235.000,00 eura; izbore za zastupnike u Hrvatski sabor u iznosu od 200.000,00 eura; izbore za predsjednika Republike Hrvatske u iznosu od 186.000,00 eura; unutarstranačke izbore u iznosu od 22.000,00 eura te održavanje Sabora Stranke u iznosu od 11.000,00 eura.

Prema odredbi članka 4., stavka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum, politička stranka može ostvarena financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Državni ured za reviziju preporučuje uz donošenje izmjena financijskog plana donijeti i izmjene godišnjeg programa rada kako bi planirana sredstva po aktivnostima u godišnjem programu rada bila usklađena s iznosom sredstava osiguranih u izmjenama i dopunama financijskog plana u cilju boljeg upravljanja.

2. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

- 2.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

– Evidentiranje i iskazivanje poslovnih događaja

U poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 31.222,43 eura. Na središnji račun Stranke tijekom 2024. uplaćeni su dobrovoljni prilozi (donacije) iz nedopuštenih izvora u ukupnom iznosu od 570,00 eura, koji su evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima Stranke. Navedeni iznos vrijednosti tih dobrovoljnih priloga (donacija) Stranka je doznala u korist državnog proračuna nakon sastavljanja financijskih izvještaja (11. ožujka i 15. srpnja 2025.). Zbog povrata tih dobrovoljnih priloga (donacija), u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) su više evidentirani i iskazani za 570,00 eura. Nadalje, pogrešno je u okviru rashoda vezanih uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija u poslovnim knjigama evidentiran i u financijskim izvještajima iskazan trošak oglašavanja na društvenoj mreži u iznosu od 6.048,58 eura, koji se odnosi na izbornu promidžbu za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske i koji je trebalo evidentirati i iskazati u okviru rashoda za usluge promidžbe i informiranja.

Dio materijalnih rashoda (između ostalog, reprezentacija, materijal i energija) u iznosu od 10.597,06 eura, koji se prema ispostavljenim računima odnose na 2023., nisu u poslovnim knjigama evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani prema računovodstvenom načelu nastanka događaja (umjesto u 2024. trebalo ih je evidentirati i iskazati u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke za 2023.).

Prema odredbama članka 7., stavaka 1. i 3. te članka 26., stavaka 1. i 2. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, računovodstvo propisano navedenim Zakonom temelji se na računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija; načelo pojedinačnog iskazivanja pozicija znači osiguravanje prikazivanja podataka pojedinačno po vrstama prihoda, rashoda, kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Prihodi i rashodi priznaju se uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja; između ostalog, neregularni prihodi (prihodi po posebnim propisima, donacije, članarine, pomoći, doprinosi i ostali slični prihodi) priznaju se u izvještajnom razdoblju na koje se odnose pod uvjetom da su raspoloživi (naplaćeni) u izvještajnom razdoblju, a mogu se priznati u izvještajnom razdoblju ako su naplaćeni najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje; rashodi se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

Nadalje, prema odredbi članka 9., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te odredbama članka 4., stavka 1. i članka 6., stavka 1. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, neprofitna organizacija vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije; računskim planom za neprofitne organizacije utvrđene su brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima je neprofitna organizacija obvezna knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode i rashode.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati točne prihode od dobrovoljnih priloga (donacija), a materijalne rashode uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja, u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Nadalje, nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati rashode prema računskom planu za neprofitne organizacije u skladu s odredbama navedenog Zakona i Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Knjigovodstvene isprave (ulazni računi u ukupnom iznosu od 4.309,99 eura) na temelju kojih su evidentirani rashodi za redovno poslovanje za reprezentaciju ne sadrže svrhu ugošćivanja, kao ni podatke o korisnicima usluga reprezentacije. Također, na pojedinim knjigovodstvenim ispravama (ulazni računi u ukupnom iznosu od 2.960,56 eura) navedeno je da se odnose na izbore, ali ne sadrže podatke o korisnicima usluga reprezentacije.

Prema odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, između ostalog, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena. Odredbom članka 21., stavka 1. Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 112/22, 156/22, 1/23, 3/23 – ispravak, 56/23, 143/23 i 16/25), utvrđeno je, između ostalog, da se primicima od nesamostalnog rada u naravi smatraju primici ostvareni u dobrima i uslugama bez naknade ili uz djelomičnu naknadu, te raznim darovima i ugošćenjima. Ugošćenjima u smislu navedenog Pravilnika ne smatraju se ugošćenja predstavnika poslovnih partnera ako se na dokumentaciji o tim izdacima navede naziv poduzetnika čiji su predstavnici ugošćeni.

Državni ured za reviziju nalaže na računima za reprezentaciju navesti podatke iz kojih će biti razvidni razlozi ugošćivanja i korisnici usluga reprezentacije u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o porezu na dohodak.

– Popis imovine i obveza

Zakonski predstavnik je u prosincu 2024. donio Odluku o godišnjem popisu imovine i obveza i osnivanja popisnih povjerenstava. Nakon završetka popisa, sastavljeno je Izvješće o obavljenom popisu imovine i obveza, koje je zakonski predstavnik Stranke prihvatio. Popisom je obuhvaćena nefinancijska i financijska imovina u vrijednosti od 113.333,73 eura te obveze u iznosu od 202.874,92 eura. Popisne liste, koje su ujedno i sastavni dio Izvješća o obavljenom popisu, ne sadrže detaljnu razradu obveza prema dobavljačima u iznosu od 18.113,89 eura te materijalna prava u iznosu od 3.517,01 euro, dok su popisne liste dugotrajne imovine i sitnog inventara izražene pojedinačno u naturalnim, ali ne i novčanim izrazima. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 19. i 20. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je, između ostalog, propisano da je neprofitna organizacija dužna najmanje jednom i to na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.

Nadalje, propisano je da se podaci o popisu unose pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste te da su popisne liste knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati popis imovine i obveza u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Financijski izvještaji

Za 2024. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz financijske izvještaje (uz Izvještaj o prihodima i rashodima te uz Bilancu).

Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima nisu potpune jer ne sadrže razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u ostvarenju pojedinih prihoda i rashoda u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Utvrđeno je da su znatno više ostvareni ostali prihodi za 108.419,68 eura ili 1 798,9 %; naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično za 23.074,91 euro ili 39,1 %; naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa za 9.929,97 eura ili 262,9 %; usluge promidžbe i informiranja za 312.991,01 euro ili 989,3 %; intelektualne i osobne usluge za 195.198,96 eura ili 295,5 %; ostale usluge za 136.409,23 eura ili 349,7 %; materijal i sirovine za 3.013,90 eura ili 954,8 %; ostali rashodi za 44.839,05 eura ili 293,0 % te rashodi amortizacije za 13.153,38 eura ili 106,0 %, a manje su ostvareni rashodi za zaposlene za 186.384,33 eura ili 58,7 %; naknade troškova zaposlenima za 24.540,51 euro ili 62,5 % te rashodi za reprezentaciju za 4.312,12 eura ili 20,3 %.

Prema odredbama članka 9. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, Bilješke su dopuna podataka uz financijske izvještaje, mogu biti opisne, brojčane ili kombinirane, a označavaju se rednim brojevima s pozivom na AOP oznaku izvještaja na koju se odnose. U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima potrebno je navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

Državni ured za reviziju nalaže u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima navoditi razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja prihoda i rashoda u odnosu na ostvarenje prethodne godine u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

3. Dobrovoljni prilozi (donacije)

- 3.1. Prema Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. (Obrazac IZ-D-RPA), 209 fizičkih i jedna pravna osoba uplatile su dobrovoljne priloge (donacije) u ukupnom iznosu od 18.324,93 eura; Izvješću o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor (Obrazac IZ-D-IP) u 2024., 58 fizičkih osoba u ukupnom iznosu od 13.127,50 eura te Izvješću o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske (Obrazac IZ-D-IP), jedna fizička osoba u iznosu od 20,00 eura, što ukupno iznosi 31.472,43 eura. U poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima Stranke iskazani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 31.222,43 eura.

Razlika u iznosu od 250,00 eura je nastala jer su u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor više iskazani dobrovoljni prilozi (donacije) za 285,00 eura primljeni na središnji račun Stranke (u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Stranke evidentirani i iskazani u okviru ostalih obveza); tri dobrovoljna priloga (donacije) u ukupnom iznosu od 80,00 eura (koja je Stranka doznala u državni proračun s posebnog računa za financiranje troškova izborne promidžbe 21. svibnja i 20. lipnja 2024.) te dobrovoljni prilozi (donacije) u ukupnom iznosu od 150,00 eura (pojedinačni iznosi dobrovoljnih priloga / donacija primljene od tri fizičke osobe pogrešno su iskazane po dva puta). Nadalje, u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. nisu iskazani dobrovoljni prilozi / donacije u ukupnom iznosu od 230,00 eura (koji su evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima Stranke u okviru prihoda od dobrovoljnih priloga / donacija) te dobrovoljni prilozi / donacije u iznosu od 35,00 eura (pogrešno uneseni uplaćeni dobrovoljni prilozi / donacije).

Nadalje, podaci za sedam fizičkih osoba (koje su uplatile dobrovoljne priloge / donacije) u ukupnom iznosu od 270,00 eura u Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. nisu potpuni (nisu upisani OIB i adresa donatora). Stranka je tijekom 2024. na središnji račun te poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor primila uplate dobrovoljnih priloga (donacija) iz nedopuštenih izvora u ukupnom iznosu od 935,00 eura. Podatke o dobrovoljnim priložima (donacijama) Stranka je u lipnju 2024. unijela (tablica donacije – povrati) u informacijski sustav za nadzor financiranja (dva dobrovoljna priloga / donacije u ukupnom iznosu od 60,00 eura). Međutim, usporedbom uplata iznosa vrijednosti dobrovoljnih priloga (donacija) iz nedopuštenih izvora u korist državnog proračuna iz izvoda poslovne banke s podacima unesenim u informacijski sustav za nadzor financiranja (stupac Datum povrata), utvrđeno je da pojedini podaci o uplatama nisu točni (između ostalog, u informacijskom sustavu za nadzor financiranja je kao datum povrata upisan 20. lipnja 2024., iako je iz izvoda poslovne banke za poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor vidljivo da je iznos vrijednosti te donacije doznačen u korist državnog proračuna 21. svibnja 2024.).

Od ukupno primljenih dobrovoljnih priloga (donacija) iz nedopuštenih izvora u iznosu od 935,00 eura, Stranka je iznos vrijednosti tri dobrovoljna priloga (donacija) uplatila u korist državnog proračuna u ukupnom iznosu od 80,00 eura s posebnog računa za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, i to u svibnju i lipnju 2024. izvan zakonom propisanog roka, sa zakašnjenjem od 13 do 51 dan. Iznosi vrijednosti dva dobrovoljna priloga (donacija) od fizičkih osoba u ukupnom iznosu od 70,00 eura primljenih u siječnju 2024. uplaćeni su sa središnjeg računa u korist državnog proračuna izvan zakonom propisanog roka, sa zakašnjenjem od 413 dana, a iznosi vrijednosti 21 dobrovoljnog priloga (donacija) od fizičkih osoba u ukupnom iznosu od 785,00 eura primljenih od siječnja do srpnja 2024. uplaćeni su sa središnjeg računa u korist državnog proračuna izvan zakonom propisanog roka, sa zakašnjenjem od 365 do 550 dana.

Također, dobrovoljni prilozi (donacije) primljene iz nedopuštenih izvora u ukupnom iznosu od 935,00 eura nisu odmah prijavljene Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu, a pojedine nisu prijavljene ni do vremena obavljanja revizije (rujan 2025.).

Tako je Stranka dobrovoljne priloge (donacije) iz nedopuštenih izvora u ukupnom iznosu od 70,00 eura primljene u siječnju 2024. prijavila Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu 11. ožujka 2025.; dobrovoljne priloge (donacije) iz nedopuštenih izvora u ukupnom iznosu od 785,00 eura primljene od siječnja do srpnja 2024. prijavila je Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu 3. rujna 2025., a dobrovoljne priloge (donacije) u iznosu od 80,00 eura do vremena obavljanja revizije (rujan 2025.) nije prijavila Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu. Stranka u 2024. nije vodila evidencije o primitku dobrovoljnih priloga / donacija (obrasci EV-D-RPA i EV-D-IP).

Prema odredbama članka 46. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum, između ostalog, propisano je da se zabranjuju donacije iz neimenovanih (anonimnih) izvora. Donacijama iz neimenovanih (anonimnih) izvora smatraju se donacije za koje u trenutku uplate donacije nisu poznati podaci o donatoru, i to: ime, prezime i osobni identifikacijski broj fizičke osobe odnosno naziv i osobni identifikacijski broj pravne osobe. Zabranjeno je davanje donacija u novcu ili u obliku proizvoda preko trećih osoba (posrednika). Eventualne donacije iz nedopuštenih izvora politička stranka, nezavisni zastupnik, nezavisni vijećnik, osoba ovlaštena za zastupanje neovisne liste odnosno nositelj liste grupe birača i kandidat dužni su odmah prijaviti Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu odnosno Državnom izbornom povjerenstvu eventualne donacije za financiranje izborne promidžbe, a iznos vrijednosti takve donacije doznačiti u korist državnog proračuna najkasnije u roku od 15 dana od dana primljene uplate. Odredbama članaka 2., 4. i 8. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum u informacijski sustav za nadzor financiranja, između ostalog, propisano je da su političke stranke dužne, sukladno članku 20. stavku 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum voditi, između ostalog, evidenciju o primitku donacija za financiranje redovite godišnje političke aktivnosti; evidenciju o primitku donacija vode kronološki na Obrascu: EV-D-RPA, a treba sadržavati specificirane podatke o donatoru (ime i prezime odnosno naziv, osobni identifikacijski broj te adresa), datumu uplate donacije odnosno davanja proizvoda ili pružanja usluga bez naplate, o uplaćenom iznosu donacije odnosno o tržišnoj vrijednosti darovanog proizvoda ili usluge naznačenoj na potvrdi te o vrsti svake pojedine donacije. Također su obvezne, za donacije primljene za potporu svog političkog djelovanja sastaviti izvješće o donacijama primljenima tijekom godine (sastavni dio uz godišnji financijski izvještaj) na Obrascu: IZ-D-RPA, u tablici sa sljedećim stupcima: redni broj, ime i prezime/naziv donatora, OIB donatora, adresa donatora, datum donacije, vrsta donacije (iznos donacije u novcu, tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge) te ukupno. Nadalje, političke stranke su, sukladno članku 28. stavku 1. Zakona, dužne voditi evidenciju o primitku donacija za financiranje izborne promidžbe kronološki na Obrascu: EV-D-IP; evidencija treba sadržavati specificirane podatke o donatoru (ime i prezime odnosno naziv, osobni identifikacijski broj te adresa), datumu uplate donacije odnosno davanja proizvoda ili pružanja usluga bez naplate, o uplaćenom iznosu donacije odnosno o tržišnoj vrijednosti darovanog proizvoda ili usluge naznačenoj na potvrdi te o vrsti svake pojedine donacije. Nadalje, prema odredbi članka 86., stavka 5. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendum, političke stranke, između ostalog, unose podatke u informacijski sustav za nadzor financiranja i odgovorne su za istinitost unesenih podataka.

Državni ured za reviziju nalaže posvetiti dužnu pažnju unosu točnih podataka u Izvješće o donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti (Obrazac IZ-D-RPA) te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor (Obrazac IZ-D-IP), kao i podataka o povratu dobrovoljnih priloga (donacija) iz nedopuštenih izvora u informacijski sustav za nadzor financiranja te voditi evidencije o primitku donacija (obrasci EV-D-RPA i EV-D-IP), a s dobrovoljnim priložima (donacijama) iz nedopuštenih izvora postupati u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Stranka u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2023., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja. Revizijom za 2024. provjereno je je li Stranka postupila prema nalogima danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi (N) iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godine prošlih revizija	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
1.	Računovodstveno poslovanje	2022. 2023.	N	U poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati točne prihode od dobrovoljnih priloga (donacija), a materijalne rashode uz primjenu računovodstvenog načela nastanaka događaja, u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	31. prosinca 2024.	nije provedeno
2.		2023.	N	Na računima za reprezentaciju navesti podatke iz kojih će biti razvidni razlozi ugošćivanja i korisnici usluga reprezentacije u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o porezu na dohodak.	31. prosinca 2024.	djelomično provedeno
3.	Dobrovoljni prilozi (donacije)	2022. 2023.	N	Posvetiti dužnu pažnju unosu točnih podataka u Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti (Obrazac IZ-D-RPA), kao i podataka o povratu dobrovoljnih priloga (donacija) iz nedopuštenih izvora u informacijski sustav za nadzor financiranja, a s dobrovoljnim priložima (donacijama) iz nedopuštenih izvora postupati u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu i Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.	31. prosinca 2024.	nije provedeno

Obrazloženje danog naloga koji je djelomično proveden daje se u nastavku.

- Na računima za reprezentaciju većim dijelom su navedeni razlozi ugošćivanja i korisnici usluga, međutim i nadalje na pojedinim računima za reprezentaciju za redovno poslovanje i izbornu promidžbu nisu navedeni razlozi ugošćivanja i korisnici usluga. (redni broj 2.)

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima Državnog ureda za reviziju, koji nisu provedeni ili nisu u cijelosti provedeni.

1.2. Stranka prihvaća status naloga iz prošle revizije.